

РЕШЕНИЕ

№ 91

гр. София, 29.06.2020 година

Върховният касационен съд на Република България, второ наказателно отделение, в закрито съдебно заседание на двадесет и четвърти юни две хиляди и двадесета година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ГАЛИНА ТОНЕВА
ЧЛЕНОВЕ: НАДЕЖДА ТРИФОНОВА
ПЕТЯ КОЛЕВА

при секретаря Наталия Такева и участието на прокурор Ивайло Симов като изслуша докладваното от съдия Колева НД № 335/20 г. по описа на Върховния касационен съд, за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 420, ал. 1 вр. чл. 422, ал. 1, т. 5 НПК.

Постъпило е искане от Главния прокурор на Република България за възобновяване на наказателното производство по НОХД № 818/2019 г. на окръжен съд – Варна с претенция за отмяна на постановената присъда и връщане на делото за ново разглеждане от друг състав на първоинстанционния съд. Основанията за възобновяване, посочени в искането, са по чл. 422, ал. 1, т. 5 вр. чл. 348, ал. 1, т. 1 и т. 2 НПК. В искането се твърди, че влязлата в сила присъда е постановена при съществени нарушения на процесуалните правила, изразяващи се в липса на мотиви относно начина на определяне на наказанията, наложени на осъдения, произтичащ от реда, по който е било разгледано и решено делото, както и допуснато нарушение на материалния закон, свързано с приложението на чл. 55, ал. 1, т. 1 НК при определяне на наказанието за всяко от извършените от осъдения престъпления.

Прокурорът от Върховна касационна прокуратура в съдебно заседание изразява становище, че искането за възобновяване е основателно.

Упълномощеният защитник на осъдения моли искането да се остави без уважение. Намира постановената присъда за правилна и справедлива и няма претенции да бъде променяна. Наложеният наказателен акт за почти изтърпени и не желае възобновяване на делото. Акцентира и на факта, че подзащитният му е заплатил направените по делото разноски. Алтернативно, в случай, че се възобнови делото, моли за постановяване на присъда в полза клиента му.

Осъденият в свое изложение до съда набляга на обстоятелството, че производството по делото е протекло по реда на чл. 371, т. 2 НПК, който императивно препраща към чл. 58а НК при определяне на наказанието. Твърди, че е изтърпял присъдата си и не желае възобновяване на делото.

Върховният касационен съд, второ наказателно отделение, след като обсъди доводите на страните и извърши проверка по делото, установи следното:

Искането за възобновяване е допустимо, т. к. е подадено от компетентен орган в съответствие с правомощието му по чл. 420, ал. 1 НПК, по отношение на

акт от категорията на посочените в чл. 419, ал. 1 НПК – присъда на окръжен съд, която не е проверявана по въззивен и касационен ред и е направено в срока по чл. 421, ал. 1 НПК, т. к. присъдата е влязла в сила на 01.10.2019 г., а искането е направено на 13.03.2020 г.

Разгледано по същество искането за възобновяване е основателно.

Съдебното разглеждане на НОХД № 818/2019 г. по описа на Варненския окръжен съд е протекло по реда на чл. 371, т. 2 НПК. С постановената по него присъда, чието възобновяване се иска била ангажирана наказателната отговорност на осъдения Г. Й. М. за деяния, извършени на 18.06.2019 г. в с. Л. К., обл. В., по чл. 304а НК и по чл. 343б, ал. 1 НК.

За деянието по чл. 304а НК на осъдения било наложено наказание при условията на чл. 55, ал. 1, т. 1 НК в размер на 1 година и 2 месеца лишаване от свобода, отложено на основание чл. 66, ал. 1 НК с тригодишен изпитателен срок, а за деянието по чл. 343б, ал. 1 НК му било наложено наказание при условията на чл. 55, ал. 1, т. 1 НК от една година лишаване от свобода, изпълнението на което било отложено с три годишен изпитателен срок.

На основание чл. 23, ал. 1 НК съдът групирал наказанията на Г. М. и му наложил едно общо най-тежко такова в размер на една година и два месеца лишаване от свобода, изпълнението на което било отложено с три годишен изпитателен срок на основание чл. 66, ал. 1 НК.

На основание чл. 343г, вр. чл. 37, ал. 1, т. 7 НК привлеченото към наказателна отговорност лице било лишено от право за управлява моторно превозно средство за срок от една година като съдът зачел времето, през което подсъдимият бил лишен от това право по административен ред.

Съдът се произнесъл по веществените доказателства и разноските.

Основанията, по чл. 422, ал. 1, т. 5 вр. чл. 348, ал. 1, т. 1 и т. 2 НПК за възобновяване, са налице.

Проведеното по реда на глава двадесет и седма от НПК съкратено съдебно следствие в хипотезата на чл. 371, т. 2 НПК е предпоставяло определяне на наказанията при условията на чл. 58а НК, към която изрично препраща разпоредбата на чл. 373, ал. 2 НПК, както правилно посочва в изложението си осъденото лице. Следвало е съдът да определи наказание за всяко деяние поотделно по реда на чл. 58а, ал. 1 НК или по реда на чл. 58а, ал. 4 НК и ако намери, че са налице условията на чл. 55 НК, прилага тази разпоредба, но след извършена преценка дали е по-благоприятна за дееца. В този смисъл Р № 235 от 21.12.2016 г. на ВКС по н. д. № 860/2016 г., I н. о. В конкретния случай, Варненският окръжен съд не е изложил никакви съображения за индивидуализацията на санкцията за всяко от деянията, а след изброяване на смекчаващите отговорността обстоятелства, приел тяхната многобройност и наложил съответните размери „лишаване от свобода“, т. к. счел, че е налице хипотезата на чл. 55 НК. Изложеното в мотивите към присъдата е формално и непълно. Липсват каквито и да са съображения защо е приложена разпоредбата на чл. 55 НК, а не тази на чл. 58а, ал. 1 НК и коя от двете норми се явява по-благоприятна за дееца, както изисква текста на чл. 58а, ал. 4 НК. Съдът не е посочил съображения за индивидуализация на всяко от наказанията и в този смисъл волята му остава неясна за страните. Липсва коментар и за неналагането

на наказанието „глоба“. Наистина, когато наказанието се определя при условията на чл. 55 НК, на дееца може да не бъде наложено по-лекото наказание, което законът предвижда, наред с наказанието лишаване от свобода, но и тази съдебна преценка подлежи на надлежно мотивиране. Преценката е предоставена на съда, но и в случаите, когато не се налага, е необходимо да се посочи причината за това.

Основателен се явява и доводът за допуснато нарушение на материалния закон.

Видно от присъдата Варненският окръжен съд е приложил разпоредбата на чл. 55, ал. 1, т. 1 НК, която предвижда определяне на наказанието под най-ниския предел, когато съдът констатира наличието на визираните предпоставки. За престъплението по чл. 304а НК, за което Г. М. е признат за виновен и осъден, законодателят предвижда наказание лишаване от свобода до десет години и глоба до петнадесет хиляди лева. Следователно, не е налице специален законов минимум, под който съдът при наличие на предпоставките на чл. 55 НК да може да индивидуализира наказанието. Тъкмо обратното, правилното приложение на закона е изисквало замяна на наказанието лишаване от свобода с друг вид наказание, а именно пробация, както повелява нормата на чл. 55, ал. 1, т. 2, б. „б“ НК, защото при наличие на предпоставките на чл. 55 НК съдът е длъжен да замени лишаването от свобода, когато не е предвиден най-ниския предел – с пробация. Точно такъв е коментираният случай.

При престъплението по чл. 343б, ал. 1 НК законодателят е предвидил наказание лишаване от свобода от една до три години и глоба от двеста до хиляда лева. В този случай окръжен съд – Варна е наложил наказание от една година лишаване от свобода, но е записал в присъдата си, че го прави на основание чл. 55, ал. 1, т. 1 НК. Ако бе приложил разпоредбата на чл. 55, ал. 1, т. 1 от НК, то наказанието следваше да е под една година лишаване от свобода. Видно е, че в случая е наложен предвиденият законов минимум от една година.

В този смисъл неоснователни са доводите на осъденото лице и неговия защитник, че присъдата е правилна и справедлива. Една присъда е правилна и справедлива, когато е законосъобразна. Тя е законосъобразна, когато е спазен законът, а настоящият случай не е такъв, поради което подлежи на възобновяване.

Без значение за основателността на искането на Главния прокурор са доводите на осъденото лице и неговия защитник, свързани с почти изтърпените наказания от Г. М. и заплатената от него сума в полза на държавата представляваща деловодни разноски.

По изложените съображения настоящата инстанция намира, че при постановяване на присъдата са допуснати посочените в искането за възобновяване на делото нарушения на материалния закон и на процесуалните правила относно съдържанието на мотивите. Следователно, налице са основанията за възобновяване на наказателното дело и отмяна на постановената присъда. Делото следва да бъде върнато за ново разглеждане от друг състав на първоинстанционния съд от стадия на съдебното заседание. Няма как Върховният касационен съд при уважаване на искането за възобновяване да постанови присъда вместо компетентния първоинстанционен съд.

При новото разглеждане на делото следва да се отстрани констатирания порок липса на съществена част от мотивите както и да бъде приложен правилно материалния закон.

Водим от горното и на основание чл. 425, ал. 1, т. 1 НПК, Върховният касационен съд, второ наказателно отделение

Р Е Ш И:

ВЪЗОБНОВЯВА производството по НОХД № 818/2019 г. по описа на окръжен съд - Варна.

ОТМЕНЯ присъда № 52 от 13.09.2019 г. по НОХД № 818/2019 г. на окръжен съд – Варна.

ВРЪЩА делото на окръжен съд – Варна за ново разглеждане от разпоредително заседание.

Решението не подлежи на обжалване и протестиране.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1.

2.